

POSITIE MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES IN GASWINNINGSDOSSIER

Inleiding

Op 11 maart jongstleden is door de minister en de regiobestuurders besloten de maatschappelijke- en bestuurlijke stuurgroep van de NCG per direct op te heffen. Deze stuurgroepvergaderingen waren ingesteld om over de volle breedte mee te denken en te praten over de uitvoering van het Meer Jaren Programma (MJP) Groningen, het programma van de NCG waarin alle consequenties van de gaswinning in Groningen bij elkaar kwamen. Na het vertrek van Hans Alders is het MJP ontmanteld en opgeknipt in verschillende onderdelen en is de NCG van beleidsvormend naar uitvoeringsorganisatie getransformeerd. Sluitstuk van deze operatie is het opheffen van de stuurgroepen. Voor het Groninger Gasberaad aanleiding om aan de bel te trekken. Wij zijn sinds 2013 actief betrokken in formele en informele overleggen in het gaswinningsdossier. Sindsdien blijken wij als een van de maatschappelijke organisaties de constante factor in het dynamische dossier, de plek waar het collectief geheugen is opgeslagen. Er was, is en blijft een grote noodzaak om met de opgedane kennis en ervaring de belangen van burgers en maatschappelijke sectoren te kunnen behartigen in structurele overleggen met bestuurders die besluiten moeten nemen. Er is grote behoefte om deze positie formeel te borgen om te voorkomen dat ons uitsluitend nog ad hoc, vrijblijvend en versnipperd een 'adviesplek' gegund wordt waarvan de waarde onduidelijk is.

Positiebepaling

Tijdens een thematische bijeenkomst van voorheen de maatschappelijke stuurgroep is gesproken met de Commissaris van de Koning (CdK) over de ontstane impasse rond de positie van de maatschappelijke organisaties in het gaswinningsdossier. De CdK heeft in dat overleg aangegeven dat het wel de bedoeling is dat de maatschappelijke organisaties in gesprek blijven en hen daarvoor een betekenisvolle positie toekomt. Naar zijn oordeel hebben de maatschappelijke organisaties altijd een invloedrijke rol gehad die gewaardeerd is. "We hebben elkaar ook in de toekomst nodig." Hij riep de maatschappelijke organisaties op om aan te geven welke positie zij zelf willen bekleden. Vervolgens hebben we een ambtelijke presentatie gehad van een voorgesteld overlegcircuit, binnen drie kolommen (schade, versterken en perspectief). Er stond nog niks vast, werd ons verzekerd. Dus alle ruimte om met eigen voorstellen te komen. Deze handschoen pakken wij graag op. In dit document geven wij onze eigen visie en hebben we ons niet laten leiden door de voorgestelde overlegstructuren. Hoe die dan past binnen de voorgestelde (en deels al ingestelde) overlegstructuren kan nader worden gezien.

Samenhang en integraliteit is voor het Groninger Gasberaad een kernpunt. Dat betekent: **Het Groninger Gasberaad wil een overleg waar alle maatschappelijke organisaties gezamenlijk aan tafel zitten om hoofdlijnen van beleid in samenhang te kunnen bespreken en van integrale adviezen te voorzien.**

Wij denken dat dit doel is te realiseren door het instellen van een **Maatschappelijke Advies Raad Groningen** (MAAR Groningen).

1. MAAR is het officiële maatschappelijk adviesorgaan van de overheden (Rijk en regionaal), aangaande het gaswinningsdossier. Deze wordt ingesteld met een formeel instellingsbesluit.
2. In MAAR zitten in beginsel dezelfde partijen als in de voormalige Maatschappelijke Stuurgroep, GBB en de maatschappelijke organisaties verenigd in het Groninger Gasberaad.
3. Gesprekspartner van MAAR zijn structureel een vertegenwoordiger van de minister(s) en één of meerdere bestuurders namens de regionale overheid én, op uitnodiging, directeur/bestuurders van relevantie (uitvoerings)organisaties (o.a NPG, TCMG en NCG).
4. De agenda van MAAR bestaat uit alle aspecten van het gaswinningsdossier - zowel schade, versterken als perspectief en alles wat daarmee direct of indirect samenhangt (denk aan de losse eindjes van het MJP).
5. Op alle relevante, beleidsinhoudelijke notities krijgt MAAR adviesrecht (en -plicht). De betreffende beleidsmaker (Rijk of regio of onafhankelijke commissie) krijgt de plicht inhoudelijk op dit advies te reageren en daar waar afgeweken wordt van het advies dit beargumenteerd en onderbouwd te doen. Alle stukken die worden geagendeerd voor het BOG zijn in beginsel voorzien van een advies van de MAAR. In het BOG zitten vertegenwoordigers van Gasberaad en GBB die adviezen van MAAR kunnen toelichten en kleur geven en (mede) op basis daarvan het gesprek kunnen voeren.
6. MAAR kan daarnaast ook ongevraagd adviezen geven, waarop ook altijd (desgewenst door MAAR, schriftelijk) een inhoudelijke reactie gegeven moet worden. De MAAR beschikt over een eigen budget voor onderzoek c.q. raadpleging deskundigen.
7. In beginsel zal MAAR collectief advies geven maar in voorkomende gevallen kunnen deeladviezen aan de orde zijn (van GBB en Gasberaad afzonderlijk, of van specifieke sectoren afzonderlijk).
8. De vergaderingen van MAAR worden voorgezeten door een onafhankelijk, externe voorzitter, daarin ondersteund door een secretaris. Maatschappelijke organisaties kiezen zelf deze voorzitter. De benoeming van deze voorzitter geschied met instemmingsrecht van MAAR.
9. De MAAR vergadert 6 tot 8 keer per jaar. De agenda wordt voorbereid door een agendacommissie samengesteld uit de MAAR en vastgesteld door de voorzitter.

10. Van elke MAAR vergadering wordt een verslag gemaakt. Deze zullen standaard ook altijd ter kennisname op het tweejaarlijks BOG-overleg (het bestuurlijk overleg met de ministers) geagendeerd staan, naast de ingebrachte adviezen van MAAR.

Overwegingen van het Groninger Gasberaad

Het Gasberaad hecht er aan te motiveren welke rol en positie zij in neemt/in zou gaan nemen in een maatschappelijke adviesraad. Wat verwachten wij van de overheden maar ook, wat voor gesprekspartner mag de overheid in het Gasberaad verwachten? Met welke insteek en drive en onder welke condities wil het Groninger Gasberaad eventueel een nieuw participatie avontuur aan?

Voor het Groninger Gasberaad zijn voor deelname aan de MAAR de volgende overwegingen aan de orde:

- Het Gasberaad heeft geen formele verantwoordelijkheid maar voelt wel een gedeelde (morele) verantwoordelijkheid om mee te denken, signalen op de juiste plek te kunnen adresseren, oplossingen te zoeken en aan te dragen. Een constructieve houding is daarbij onze basis.
- Het overleg kan niet vrijblijvend zijn. Het Gasberaad is wil serieus genomen worden door gelijkwaardig en betekenisvol in gesprek te zijn. We zijn er niet uitsluitend om draagvlak te suggereren. Aangezien onze ervaring is dat dit niet altijd vanzelf gaat willen we dat borgen in formele afspraken.
- Het Gasberaad hoeft niet altijd haar zin te krijgen, maar is bereid naar argumentatie te luisteren en tot op zekere hoogte begrip te hebben voor praktische, technische of juridische belemmeringen.
- Het Gasberaad is voor openheid en transparantie. Van reguliere overleggen worden verslagen gemaakt, die zijn, na vaststelling, ook openbaar.
- Het Gasberaad begrijpt dat eindeloos debatteren over details de voortgang niet helpt. Snelheid en uitvoering is geboden, dat vindt ook het Gasberaad. Maar daarvoor is wel zorgvuldigheid van belang en kritische 'countervailing power'. Aan schijnsnelheid heeft niemand iets. Naar het zoeken van deze balans wil Gasberaad graag bijdragen. Waarbij 'praten om het praten' voor Gasberaad nooit doel was, is of zal worden.
- Het Gasberaad wil haar rol serieus en professioneel blijven oppakken. Randvoorwaarden om dat te kunnen doen moeten zijn ingevuld. Belangrijk daarbij is het faciliteren van eigen, gezamenlijke ondersteuning in de vorm van een stafbureau.

N.B. De Groninger Bodem Beweging staat in principe achter dit idee en is bereid om mee te denken in de uitwerking hiervan.